

Prikaz sadržaja knjige:

Marija Kleut: Naučno delo od istraživanja
do štampe. - Novi Sad : Akademска
knjiga, 2010.

(u fondu školske biblioteke)

Autor: Marija Kleut

- Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, gde je i zaposlena
- Autor više naučnih radova, uglavnom iz oblasti narodne književnosti i srpske književnosti XVIII i XIX veka

Uvodni deo

- **Osobine naučnog** (u određeno meri i stručnog) rada : objektivnost ; preciznost ; pouzdanost ; opštost ; sistematičnost ; kritičnost (razvojnost) ; jezik i stil primeren temi
- **Tehnika naučno-istraživačkog rada** (akademsko pisanje): “skup postupaka i znanja o njima koji doprinose svršishodnjem i ekonomičnjem istraživanju, a zatim i određenom standardizovanom izgledu rukopisa.”
- Pom. naučna disciplina ; nije metodologija

Faze nastanka,bitna svojstva rukopisa

- Izbor i formulisane teme
- Prikupljanje građe i traganje za dokumentacijom
- Pisanje rada (dalji tok: redigovanje, procena, štampanje, kritika...)
- Dokumentarna podloga pisanog rada
- Stil akademskih i stručnih radova
- Lektorski i korektorski poslovi
- Tehnička obrada rukopisa

Izbor i formulisanje teme

- **Dobro izabrana tema** : relevantnost ; podesnost za naučnu obradu ; prilagođenost sposobnostima pretendenta ; prilagođenost mogućnostima istraživanja
- Inovativnost: ... i otkrivanje nove građe, i primena novog metoda, komparacija prethodnih istraživačkih rezultata, primena poznatog metoda na drugom materijalu, inovativnost u interpretaciji
- Naslov : preciznost

Prikupljanje građe i traganje za dokumentacijom

- Bibliografske beleške ; dokumentarne beleške ; metodološke beleške
 - ❖ primarni (predmet istraživanja)
 - ❖ sekundarni (literatura o predmetu istraživanja) izvori - zavisno od nauke
 - ❖ tercijarni - udžbenici i druge naučne kompilacije ; citiranje po drugom autoru - oprez i tačno navođenje izvora
- I primarni i sekundarni izvori se moraju predočiti - proverljivost naučnih rezultata

Bibliografija - izvori

- Popis primarnih i sekundarnih izvora
- Izvori za sastavljanje bibliografije sek. izvora
 - publikovane bibliografije (predstavlja vrste - ukratko)
 - Opšti priručnici (kao početna informacija)
 - Bibliotečki katalozi – virtuelna biblioteka Srbije ; (katalozi AV sredstava masovne komunikacije)
 - Elektronske baze
 - Lična obaveštenja
- Radna bibliografija – selekcija – konačna bibliografija

Autorka razmatra i način korišćenja lisne forme (bibliografske fiše ili ceduljice), daje uputstva i primere

Bibliografska jedinica : elementi

- Standardizacija, sredstvo naučne komunikacije
- Ubedljivost (kredibilitet), proverljivost
- Obavezni elementi bibliogr. jedinice
- Dosledno primenjivanje
- Izvori za pronalaženje : nasl. strana, CIP, impresum

Primeri

- Studija u sklopu zbornika
- Citirano prema prevodu
- Primarno autorstvo urednika
- Elektronski dokumenti
- Ostali elektronski izvori
- Časopis – onlajn forma i štampana forma
- Multimedijalna građa : CD, TV i radio-emisije, film
- Transkripcija pisma – slobodan izbor
- Rukopis: signatura i folijacija : napomene
- Doktorska disertacija : primer

Primeri

- Predstavlja različit redosled nizanja elemenata (ime autora, prezime, samo inicijal)
- Relativizira potrebu navođenja izdavača
- Navođenje prevodioca prepušta izboru
- Prilog u časopisu : uobičajen način u poznatima stilovima citiranja, ali i razdvajanje bibl. jedinice na način karakterističan za studije u sklopu celovitog dokumenta (izraz "u")
- Izdanje – gornji prefiks – godina izdanja na kraju

Popis primarnih izvora istraživanja

- Isto, u slučaju teksta kao predmeta istraživanja
- Materijalni (predmetni) izvori ili usmeni (tradicijijski) : dostupni – proverljivi
 - U vidu priloga : lokacije predmeta – institucije, vreme, mesto istraživanja, šeme, registri, tabele zvučni zapisi
 - Provera validnosti izvora

Seminarski radovi, referati, diplomske – mentor daje selektovanu literaturu, ali i uputstva za pravilno prikupljanje izvora

Strategije evaluacije izvora

- Provera kredibiliteta autora – analiza citatnosti (citiranosti) - indeksi citatnosti (naučnih časopisa)
- Pregled sadržaja – register
- Godina izdanja
- Kredibilan izdavač ili instituacija koja podržava sajt (radovi prethodno podvrgnuti ocenjivanju)
- Vrsta - tip publikacije kao parametar upotrebljivosti u stručnom i naučnom radu

Vrste pisanih izvora sa stanovišta primenljivosti u naučnim radovima

(prema: Ivanić : Osnovi tekstologije)

- Rukopis
- Prvo izdanje
- Fototipsko izdanje
- Diplomatičko izdanje
- Kritičko izdanje
- Celokupna, sabrana, odabranata dela
- Popularno izdanje / ne preporučuje za naučni rad
- Školsko izdanje, udžbenici – nisu primerena kvalitetnom naučno-istraživačkom radu
- Izvornik ili prevod – obavezno navesti koji izvor je korišćen

Naglašava važnost pouzdanosti izvora

poređenje

	naučni izvor	popularni
korisnici	Akademci i istraživači	široka publika
autor	ekspert, istraživač	novinar, slobodan pisac
ilustracije	graf. prikazi, tabele	fotografije, crteži
Nivo čitanja	Visok, upotreba terminologije discipline	nizak, upotreba nestručnog jezika
reklama	Malo ili nikako	mnogo
izvori	Izveštaji iz prve ruke ili istraž. eksperimenti	Izveštaji iz druge ili treće ruke
Citiranje izvora, bibliogr.	da	retko
izdavač	Univerzitet, prof. org. , vladina agencija	komercijalni izdavač

Ispisi - ekscerpcija građe

Fiše (beleške) : jedna tematska odrednica, ime, delo – preglednost

- **Kritičko čitanje** : definisati glavnu tezu, cilj rada koji se čita ; prosuditi o kontekstu rada ; prosuditi na koju teoriju ili metod se poziva ; ispitati dokaze ; uključiti vrednovanje
- **Savesno beleženje** važnih ideja i fakata naročito važno za početnike
- **Sadržaj ispisa:** citat ; parafraza ; rezime ; bibliogr. podaci...obavezno stranice

“plagijat ostaje plagijat bez obzira na odsustvo namere”

- **Dokumentarne beleške** - u istraživ. radovima
 - Ispisi iz primarne građe – (ključne reči ; anketni listići)
- **Metodološke beleške** : sopstvene ideje, stavovi, hipoteze - na iste fiše sa bibliografskim beleškama

Pisanje rada

- Nakon što je završena ekscerpcija građe
- Pitanja: koja vrsta rada – koje norme – obim? **Koja je osnovna hipoteza koju želim da dokažem?**
- “Teza u obliku zaključaka treba da izvire iz analize interpretacije. Pogrešan je pristup u kome se analiza i interpretacija potčinjavaju hipotezi, odnosno onaj u kome se prejudiciraju zaključci”

Faze u nastanku rada

- **Sastavljanje plana rada ; pisanje prve verzije ; čitanje i ispravljanje ; unošenje ispravki ; pisanje konačne verzije ; procenjivanje konačnog teksta**

Struktura

- **Uvodni deo** : obrazlaže se tema – izlaže hipoteza – cilj istraživanja, daju podaci o istraženosti teme
- **Središnji deo** : opis fenomena koji se istražuje, analiza bitnih karakteristika, interpretacija, sistematizacija
- **Završni deo** : zaključci, mogućnosti daljeg istraživanja

grafičko strukturisanje – obeležavanje delova

- **Naslovi** : u radovima manjeg obima samo naslovi - hijerarhija se postiže veličinom slova
- **Rimski ili arapski brojevi i slova, ili kombinacija** – rimske brojke nadređene arapskim, velika slova malim
- **Logički jasno strukturiranje** - jasna hijerarhija :
 - 1.
 - 1.1
 - 1.2:
 - 2.

Sledeće faze

- **Pisanje prve verzije rada** – koncept – velika margina i dvostruki prored zbog ispravki
- **Čitanje i redigovanje** : da li je hipoteza dokazana, cilj ostvaren - valjani argumenti ; faktografske greške ; odnos između delova, da li je stil primeren temi, gramatička i pravopisna pravilnost ; unošenje ispravki (imenovati novu verziju nakon redigovanja, snimiti)
- **Pisanje konačne verzije**
- **Procenjivanje** konačnog teksta

Klasifikacija stručnih i naučnih radova

- Razlikovanje stručnih i naučnih radova:
uslovno: stepen inovativnosti teme i interpretacije ; metodska doslednost ; izvornost i obim ispitane građe ; relevantnost rezultata i stepen pomeranja granica ranije dostignutih saznanja
- **Pragamatični razlozi** : okolnosti i ciljevi
 - Akademski radovi
 - Naučni radovi

Akademski radovi

- **Pisani ispitni rad**
- **Seminarski rad** – osnovni elementi vrednovanja : student je savladao gradivo sa razumevanjem , upoznao se sa literaturom, savladao osnovnu terminologiju struke, ima kulturu pisanog i pismenog izražavanja - vrednovanje prema kriterijumima prof. D. Vajta
- **Završni diplomski rad** – obaveze mentora prilikom izbora teme - prema U. Eku ; kod vrednovanja : solidan stručni rad, dobro poznavanje literature, sposobnost samostalnijeg prikupljanja i odabira građe, njenog interpretiranja i izvođenja zaključka
- **Doktorska disertacija** (i akademski i naučni)

Naučni radovi

□ Originalni naučni rad

Naučna monografija : najmanje 50 str.: samostalno i sveobuhvatno obrađuje temu iz domena nauke, metodološki postupak primeren temi i nauci, **naučni aparat** (fusnote, bibliografija, registri, rezime, ključne reči, prilozi – tabele, upitnici, grafikoni ...)

□ monografska studija

najmanje 2 štamparska tabaka : rad u zborniku, naučnom časopisu – detaljno i korisno: uputstvo Zbornika Matice srpske za književnost i jezik

□ prikaz ili pregledni članak

Informativnost o sadržaju dela ali ne deskripcija – **odgovori na pitanja:**

- U čemu je specifičnost, inovativnost i značaj dela
- Koja vrsta građe, da li je dovoljno istražena, da li potvrđuje tezu
- Koja teorijska ishodišta otvara
- Lične reakcije i mišljenja

□ naučna kritika, polemika i osvrti

(priređivanje ; recenzija – pre objavlјivanja, odgovornost recenzenta

Elementi naučnih radova

- **Sažetak - apstrakt - rezime** (osnovna teza, predmet istraživanja, primjenjeni metod, plan, najbitniji rezultati do kojih se došlo analizom i interpretacijom) - **primeri**
 - rezime – na stranom jeziku (ne preko 10% teksta)
- **Ključne reči** – prednost dati ustaljenim stručnim terminima
- **Indeks** – registar – **primeri**
- **Usmeno izlaganje** (poseban vid naučne komunikacije – **priprema - saveti**)

Dokumentarna podloga

- **Konačna bibliografija** – selektivna, primerena obimu rada – ne duplirati (bibliografija + bibliogr. fusnote); redosled ; aktuelnost ; primeri
- **Citiranje : doslovno ; parafraza ; rezime**
 - obaveza poštovanja normi bez obzira na oblik citiranja
 - pravilno sačinjeni ispisi iz izvora – proverljivost - ekonomičnost
 - **pošteno, svrsishodno, štedljivo**
suprotno: plagijat ili “panorama tuđih mišljenja”
 - **više od četiri reda citata** – grafički izdvojeno ; kombinovanje fusnota ; standardizovane skraćenice
 - **radovi bez i sa posebnom bibliografijom**
 - **bibliografska fusnota ili bibliografska parenteza**
- **Fusnote: bibliografske, eksplikativne : neophodne**

Stil naučnog rada

(Osvrt na stavove Šamića i M. Sakana)

Dve preporuke : rad primeren temi, vrsti rada,
oblasti i nauci ; naučni funkcionalni stil

Završni radovi

- **Lektorisanje** (rečnik + pravopis)
- **Korektura** (korekcije pre štampanja)
- **Tehnička obrada:** standardizovan izgled:
 - Format hartije A4 (21x29,5)
 - Tip slova: Tomes New Roman
 - Najviše 30 redaka na jednoj stranici
 - Veliki prored (double)
 - Velika leva margina (oko 4 cm)